

2. Charles R. Kennedy, Political Risk Management, 1987, p.7.
3. De la Torre, J., Neckar D. Forecasting political risks for international operations, International Journal of Forecasting, 1988, 4, p.234.

References

1. Podkolzyna Y. A. Problemy definytsyy y otsenky polytycheskoho ryska. URL: http://www.cfin.ru/finanalysis/polit_risk.shtml
2. Charles R. Kennedy, Political Risk Management, 1987, p.7.
3. De la Torre, J., Neckar D. Forecasting political risks for international operations, International Journal of Forecasting, 1988, 4, p.234.

Надійшла 15.04.2015; статтю представляє д. е. н. Лук'янова В. В.

УДК 65.050.9

Н. М. ТЮРИНА, О. М. БАКСАЛОВА
Хмельницький національний університет

КАДРОВА БЕЗПЕКА ЯК СКЛАДОВА ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

У статті досліджено питання кадрової безпеки підприємства як складової економічної безпеки підприємства. Обґрунтовано актуальність проблеми за сучасних умов господарювання. Проаналізовано та узагальнено сутність характеристики понять «економічна безпека» та «кадрова безпека», визначено завдання кадрової безпеки, зовнішні та внутрішні загрози, що пов'язані з персоналом підприємства. Визначено особливості управління персоналом, що сприятимуть виконанню завдань кадрової безпеки.

Ключові слова: кадрова безпека, економічна безпека підприємства, зовнішні загрози персоналу, внутрішні загрози персоналу, ризики, персонал підприємства.

N. M. TYURINA, O. M. BAKSALOVA
Khmelnytsky National University

PERSONNEL SAFETY AS A COMPONENT OF ECONOMIC SECURITY OF ENTERPRISE

Questions of company personnel security in terms of economic security have been developed in the article. Actuality of this problem in the current economic conditions have been grounded. Personnel security is the subsystem of enterprise's economic security and one of major factors of safety of all spheres of its activity have been found out. Enterprise's personnel security is a continuous process of prevention of external and internal influences complex on enterprise's economic security by a decline or removal of various risks and threats, related to the personnel management, its professional and personal qualities, by social and labour relations, have been determined. Task of personnel security, external and internal threats, related to the enterprise's personnel have been defined.

Keywords: personnel security, economic security, external threats personnel, personnel of internal threats, risks and threats personnel.

Вступ. Одним з найактуальніших питань в умовах ринкової моделі управління соціальними і економічними процесами є управління підприємством з урахуванням економічної безпеки. Підприємства діють в жорстких ринкових умовах господарювання і на них впливають безліч різноманітних зовнішніх і внутрішніх факторів. За цих умов вони повинні швидко реагувати на різні загрози і ефективно протистояти їм. А ці обставини вимагають формування на кожному підприємстві системи ефективних заходів економічної безпеки. Проте, реальна економічна практика підприємств різної галузевої належності, різних форм власності і господарювання свідчить, що найбільшою загрозою, яку вони відчувають, є загроза з боку їх наявного працюючого персоналу. Це досить суттєвий чинник, який постійно треба мати на увазі, оскільки нагромадження ризиків в управлінні персоналом вкрай негативно впливає на погіршення загальної економічної безпеки підприємства. Неefективно проведена кадрова безпека може нанести підприємству не тільки певні фінансові, матеріальні та інші збитки, але призвести і до його повного банкрутства.

Постановка завдання. Подальша ринкова трансформація національної економіки України показує, що жорстке конкурентне ринкове середовище зумовлює не тільки фінансові ризики підприємств. Кожне підприємство – це складна кібернетична система, де окрім управління фінансовими ресурсами, відбувається також управління матеріальними, трудовими, енергетичними, інформаційними та іншими видами ресурсів, які знаходяться в тісному зв'язку і взаємозалежності. Вони можуть як послабляти, так і підвищувати фінансові ризики. Разом з тим, незважаючи на важливість кожного з них, головна роль тут належить трудовому ресурсу. Це активний елемент виробництва, завдяки якому відбувається процес виробництва матеріальних благ. Саме тому питання забезпечення кадрової безпеки підприємства набувають все більшої актуальності і вимагають більш глибокого дослідження і всебічного вдосконалення.

Результати дослідження. Результати проведеної наукової роботи свідчать, що проблема

економічної безпеки підприємства була та є предметом дослідження багатьох вітчизняних і зарубіжних вчених та провідних спеціалістів. Серед них можна відмітити таких, як І. Цигилик, Д. Ковалбов, Т. Сухорукова, В. Забродський, Н. Капустін, В.В. Шликов, М. Бендиков, С. Ілляшенко, Д. Шалагін, В. Шликов та інші. Проте дослідження змісту понятійно-категорійного апарату даного напрямку економічного дослідження показує, що єдиного уніфікованого визначення щодо трактування сутності поняття “економічна безпека підприємства” не існує. Водночас немає і більш-менш суттєвих відмінностей в його розумінні. У таблиці 1 наведено декілька найбільш типових тлумачень цього поняття, сформульованих різними авторами та в різний час.

Вищенаведені трактування свідчать, що економічна безпека підприємства – це комплексне поняття, що включає в себе матеріальну, кадрову, інформаційну, юридичну, технічну, технологічну та фінансову безпеку. Можна зробити висновок, що за своєю суттю економічна безпека – це певний стан підприємства із притаманними йому ресурсами та його готовністю протистояти різноманітним зовнішнім і внутрішнім загрозам для забезпечення свого існування та успішного вирішення багатьох економічних, соціальних, технічних, виробничих та інших завдань. Разом із тим, необхідно відзначити, що економічна безпека підприємства тісно пов’язана з діяльністю персоналу як головного фактору виробництва. Це найпотужніший ресурс будь-якого підприємства, організації, фірми і суспільства в цілому. Саме він має безпрецедентний вплив на діяльність підприємства і саме від нього залежать масштаби і темпи його розвитку, і врешті-решт, кінцеві результати. Унікальність цього виду ресурсу викликає нагальну необхідність з’ясування сутності поняття “кадрова безпека підприємства”. Наукова цінність і прикладне значення цього поняття зумовило досить високий науковий інтерес до нього з боку багатьох провідних фахівців і відомих вчених. У різний час проблемою кадрової безпеки займалися такі науковці, як Митрофанов А., Логінова Н., Чаплигіна Ю., Калініченко Л.Л., Кібанов А.А., Кириченко О.А., Лашенко О.Ю., Литовченко О.Ю., Назарова Г.О., Петров М. І., Подлужна Н.О., Шаваєв А.Г. та інші. Дослідження наукових праць вищезазначених та інших вчених свідчить про розмаїття підходів до тлумачення суті цього поняття (табл. 2).

Таблиця 1

Трактування поняття «Економічна безпека підприємства» різними авторами

Автор	Визначення
Цигилик І.І. [1]	... – це такий стан ресурсів (капіталу, персоналу, інформації й технології, техніки й устаткування, прав) і можливості, за яких гарантується максимально ефективне їх використання для забезпечення стабільного функціонування й динамічного науково-технічного й соціального розвитку, запобігання внутрішніх і зовнішніх негативних впливів (погроз)
Д. Ковальов і Т. Сухорукова [2]	... – захищеність діяльності підприємства від негативних впливів зовнішнього середовища, а також здатність швидко усунути різноваріантні загрози або пристосуватися до існуючих умов, що не позначаються негативно на його діяльності
В. Забродський і Н. Капустін [3]	як кількісна і якісна характеристика властивостей фірми, що відображає здатність «самовиживання» і розвитку в умовах виникнення зовнішньої і внутрішньої економічної загрози
В.В. Шликов [4]	...– стан захищеності життєво важливих інтересів підприємства від реальних і потенційних джерел небезпеки або економічних загроз
М. Бендиков [5]	...– захищеність його науково-технологічного, виробничого та кадрового потенціалу підприємства від прямих (активних) або непрямих (пасивних) економічних загроз та здатність його до відтворення. Аналіз і оцінка економічної безпеки, здійснюється через систему виробничих, фінансових та соціальних індикаторів
С. Ілляшенко [6]	...– стан ефективного використання його ресурсів та існуючих ринкових можливостей, що дають можливість господарюючим суб’єктам запобігати внутрішнім та зовнішнім загрозам, забезпечувати тривале виживання та сталий розвиток на ринку відповідно до обраної місії. Складові економічної безпеки: фінансова, ринкова, інтерфейсна, інтелектуальна, кадрова, технологічна, правова, екологічна, інформаційна та силова
Шалагін Д. [7]	...– стан, у якому забезпечується мінімальний негативний вплив внутрішніх і зовнішніх загроз на діяльність та економічний результат підприємства

Аналіз вищенаведених визначень зумовлює однозначний висновок, що кадрова безпека є підсистемою економічної безпеки підприємства та одним з найважливіших факторів безпеки усіх сфер його діяльності. Крім того, кадрова безпека водночас є і станом захищеності компанії від ризиків і загроз, пов’язаних із персоналом, і процесом запобігання негативних впливів на економічну безпеку підприємства, і діяльністю щодо створення умов для стабільного функціонування й розвитку підприємства, і сукупністю управлінських заходів, пов’язаних з ефективним формуванням та використанням кадрового потенціалу підприємства, і генеральним напрямом кадрової роботи тощо. Тобто кадрову безпеку підприємства слід розуміти і досліджувати у комбінаторному вигляді як інтеграцію всіх складових її елементів. Виходячи з цих позицій можемо сформулювати таке визначення кадрової безпеки підприємства.

Кадрова безпека підприємства – це безперервний процес запобігання комплексу зовнішніх і внутрішніх впливів на економічну безпеку підприємства шляхом зниження або усунення різноманітних ризиків і загроз, пов’язаних з управлінням персоналом, його професійними, діловими і особистими якостями, а також соціально-трудовами відносинами у цілому.

До завдань кадрової безпеки можемо віднести визначення реальних потреб у робочій силі, форм її залучення й використання; забезпечення підприємства працівниками необхідної професії, кваліфікації тощо; усунення вакантних місць; безперервний розвиток персоналу; впровадження сучасних форм і систем оплати

праці; застосування ефективної мотивації персоналу; ліквідацію різноманітних збитків пов'язаних з трудовими суперечками; забезпечення високої лояльності персоналу; об'єктивну оцінку реального стану конкурентів; робота з кадровими агентствами, рекрутерськими компаніями; дослідження ринку праці в місті, районі, регіоні тощо; оцінка підприємства як роботодавця з боку працівника; планування професійної і ділової кар'єри; зниження плинності кадрів; досягнення високого освітнього рівня та компетентності керівників тощо.

Таблиця 2

Трактування поняття «кадрова безпека» різними авторами

Автор	Визначення
Логінова Н [8, с.219]	... – це найбільш важлива складова економічної безпеки підприємства, яка має на меті виявлення, знешкодження, запобігання, відвернення та попередження загроз, небезпек і ризиків, які спрямовані на персонал та його інтелектуальний потенціал, і ті, які йдуть безпосередньо від нього, що повинно проявлятися в системі управління трудовими ресурсами та в кадровій політиці підприємства
Чаплигіна Ю. [9]	... – як складова безпеки підприємства що є кількісно-якісною характеристикою стану захищеності інтересів підприємства від внутрішніх та зовнішніх загроз і ризиків, пов'язаних з персоналом та використання його людського, інтелектуального і соціального капіталу
Калініченко Л.Л. [10]	... – це такий стан індивідумів, колективу підприємства, його людського потенціалу та системи управління персоналом при якому забезпечується ефективне використання економічного потенціалу та розвиток підприємства
Кібанов А.Я. [11]	... – генеральний напрям кадрової роботи, сукупність принципів, методів спрямованих на збереження, зміцнення й розвиток кадрового потенціалу, на створення згуртованого колективу, здатного вчасно реагувати на постійно мінливі вимоги ринку з урахуванням стратегії розвитку організації
Кириченко О.А. [12]	... – правове та інформаційне забезпечення процесу управління персоналом: вирішення правових питань трудових відносин, підготовка нормативних документів, що їх регулюють, забезпечення необхідною інформацією всіх підрозділів управління персоналом
Лашенко О.Ю. [13]	... – це характеристика стану економічної системи, при якому відбувається ефективне функціонування всіх її функціональних складових, забезпечення захищеності та здатність протистояти внутрішнім і зовнішнім впливам і загрозам пов'язаних з персоналом, змістовний та структурний аналіз, діагностика та прогнозування впливу діяльності персоналу на внутрішні та зовнішні показники вказаної економічної системи
Литовченко О.Ю. [14]	... – сукупність управлінських заходів, пов'язаних з ефективних формуванням та використанням кадрового потенціалу підприємства з метою забезпечення та підтримки економічної стійкості та результативності господарської діяльності підприємства
Назарова Г.О. [15]	... – це діяльність щодо створення умов для стабільного функціонування й розвитку компанії, за яких забезпечують гарантовану законодавством захищеність інтересів компанії та власників від ризиків і загроз, пов'язаних із персоналом
Петров М. І. [16]	... – це таке становище організації як соціальної спільності й індивіда в ній, за якого вплив на них із боку природного, економічного й соціального середовищ, а також внутрішнього середовища самої людини не здатні заподіяти шкоди
Подлужна Н.О. [17]	... – це процес запобігання негативних впливів на економічну безпеку підприємства за рахунок ризиків і загроз, пов'язаних з персоналом, його інтелектуальним потенціалом і трудовими відносинами
Шаваєв А.Г. [18]	... – це стан захищеності суспільно-прогресивних інтересів організації з розвитку й удосконалення її людського капіталу, підтримки ефективної системи управління людськими ресурсами й мінімізації ризиків компанії, пов'язаних із її кадровою складовою

Окрім вищезазначеного, служба управління персоналом підприємства повинна проводити постійну роботу з виявлення в колективі та своєчасного прийняття певних заходів до працівників, які належать, або потенційно можуть увійти до складу певних груп ризику, а також не допускати можливості їх прийому на роботу. До основних груп ризику відносяться члени різноманітних тоталітарних релігійних сект, наркомани, алкоголіки, люди, схильні до лудоманії, засновники та учасники фінансових пірамід, економічних авантур, корупційних схем тощо.

Одним з найбільш важливих напрямів роботи служби управління персоналом підприємства також повинні бути заходи, пов'язані з виключенням будь-яких передумов щодо появи так званих неблагонадійних працівників. Як динамічний процес, неблагонадійність постійно змінюється в часі під впливом різноманітних внутрішніх і зовнішніх чинників, що зумовлюють індивіда робити певні дії, які в оточуючому його соціокультурному середовищі розцінюються як порушення існуючих морально-етичних норм, традицій та загальноприйнятих правил поведінки. Неблагонадійний персонал є небезпечним з точки зору розголошення корпоративної таємниці й службової інформації.

Проте, слід зазначити, що успішне виконання вищезазначених завдань, пов'язаних із забезпеченням кадрової безпеки підприємства, неможливе без впровадження ефективних кадрових технологій, включаючи різноманітні економічні інструменти і важелі, а саме: сучасні форми і системи оплати праці; швидку адаптацію до виробничого середовища; профілактику конфліктів; ефективне мотивування; повну і часткову компенсацію; ґрунтовну кадрову ротацію; маркетинг корпоративних цінностей; перспективну політику навчання, перенавчання, підвищення кваліфікації; планування набору, підбору, наймання та звільнення персоналу тощо.

Забезпечення високого рівня кадрової безпеки підприємства вимагає від служби управління персоналом:

- 1) здійснювати стратегічне і оперативне планування кадрової безпеки та організувати його неухильне виконання;
- 2) виконувати постійний моніторинг кадрової безпеки підприємства;
- 3) робити аналіз і надавати звітні дані щодо стану кадрової безпеки за певні періоди часу;

4) у випадку відхилення параметрів запланованого показника від планових значень негайно повідомляти керівництво підприємства;

5) інформувати керівництво підприємства про стан кадрової безпеки.

Висновок. Таким чином, результати діяльності підприємства, надійність його економічної безпеки безпосередньо залежать від ефективності управління його кадровою безпекою, що являє собою процес адекватного запобігання різноманітним негативним явищам на безпеку підприємства шляхом усунення ризиків та загроз, що пов'язані з управління трудовим потенціалом та соціально-трудовими відносинами загалом. Кадрова безпека підприємства дає змогу підприємству досягати певного економічного розвитку шляхом використання професійних, ділових і особистих якостей працівників, їх досвіду, знань, навичок, вмінь, які, врешті-решт, й забезпечують економічну безпеку підприємства в цілому.

Література

1. Цигилик И.И. Экономическая безопасность предприятия в системе внутреннего экономического механизма / И.И. Цигилик, Т.П. Паневник // Экономика. – 2007. – № 8 – С. 3–5.
2. Ковалев Д. Экономическая безопасность предприятия / Д. Ковалев, Т. Сухорукова // Экономика Украины. – 1998. – № 10. – С. 48–52.
3. Забродский В. Теоретические основы оценки экономической безопасности отрасли и фирмы / В. Забродский, Н. Капустин // Бизнес. – 1999. – № 13. – С. 27–30.
4. Шлык В. В. Комплексное обеспечение экономической безопасности предприятия / В. В. Шлык. – СПб, 1999. – 138 с.
5. Бендиков М.А. Экономическая безопасность промышленного предприятия в условиях кризисного развития / М.А. Бендиков // Менеджмент в России и за рубежом. – 2002. – № 2. – С. 17–29.
6. Ильяшенко С.Н. Составляющие экономической безопасности предприятия и подходы к их оценке / С.Н. Ильяшенко // Актуальні проблеми економіки. – 2003. – № 3(21). – С. 12–19.
7. Шалагин Д. А. Методологические основы формирования экономической безопасности предприятия / Д. А. Шалагин // Вестник Белорусского национального технического университета. – 2009. – № 1. – С. 98–102.
8. Логінова Н.І. Місце кадрової безпеки в економічній безпеці підприємства / Н.І. Логінова // Коммунальное хозяйство городов : научно-технический сборник. – 2009. – № 87. – С. 371–376.
9. Чаплигіна Ю.С. Етимологічний аналіз категорії «кадрова безпека» / Ю.С. Чаплигіна // Управління розвитком. – 2011. – № 4 (101). – С. 102–104.
10. Калініченко Л.Л. Методологічний підхід до управління персоналом підприємств залізничного транспорту в умовах реформування галузі : монографія / Л.Л. Калініченко. – Харків : УкрДАЗТ, 2012. – 382 с.
11. Кибанов А.Я. Управление персоналом организации / А.Я. Кибанов. – М. : ИНФРА-М, 2002. – 638 с.
12. Проблеми управління економічною безпекою суб'єктів господарювання : монографія / [О.А. Кириченко, М.П. Денисенко, В.С. Сідак та ін.]. – К. : ІМБ Університету економіки та права «КРОК», 2010. – 412 с.
13. Лашенко О.Ю. Кадрова безпека як підсистема в системі економічної безпеки підприємства [Електронний ресурс] / О.Ю. Лашенко // Проблеми системного підходу в економіці : електронне наукове фахове видання. – К. : НАУ, 2007. – Вип. 4. – Режим доступу : http://archive.nbuv.gov.ua/e-journals/PSPE/2007-3/Laschenko_307.htm.
14. Литовченко О.Ю. Формування кадрової безпеки підприємств АПК : автореферат дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук. / О. Ю. Литовченко. – К., 2010. – С. 26.
15. Назарова Г.О. Передумови створення системи кадрової безпеки підприємства / Г.О. Назарова // Регіональні аспекти розвитку продуктивних сил України : наук. журн. / Терноп. нац. екон. ун-т. – 2010. – Вип. 15. – С. 34–37.
16. Петров М. І. Економічна безпека підприємства: сутність, трактування, точки зору / М. І. Петров // Менеджер. – 2002. – № 1(17). – С. 67–71.
17. Подлужна Н. О. Забезпечення кадрової безпеки організації / Н. О. Подлужна // Економіка промисловості. – 2010. – № 4(52). – С. 196–201.
18. Шаваев А.Г. Безопасность корпораций. Криминологические, уголовно-правовые и организационные проблемы / А.Г. Шаваев – М. : Банковский Деловой Центр, 2002. – 239 с.

References

1. Tsyhylyk Y.Y., Panevnyk T.P. Ekonomicheskaya bezopasnost' predpriyatiya v systeme vnutrenneho yekonomycheskoho mekhanizma. Ekonomika. 2007. № 8. S. 3–5.
2. Kovalev D., Sukhorukova T. Ekonomicheskaya bezopasnost' predpriyatiya. Ekonomika Ukrainy. 1998. № 10. S. 48–52.
3. Zabrodskyy V., Kapustyn N. Teoreticheskiye osnovy otsenky ekonomycheskoy bezopasnosti otrasly y fyrmy. Byznes. 1999. № 13. S. 27–30.

4. Shlykov V. V. Kompleksnoe obespechenye ekonomicheskoy bezopasnosti predpriyatiya. SPb, 1999. 138 s.
5. Bendykov M.A. Ekonomicheskaya bezopasnost' promyshlennogo predpriyatiya v uslovyakh kryzysnogo razvityiya. Menedzhment v Rossyy y za rubezhom. 2002. № 2. S. 17–29.
6. Yl'yashenko S.N. Sostavlyayushchye ekonomicheskoy bezopasnosti predpriyatiya y podkhody k ykh otsenke. Aktual'ni problemy ekonomiky. 2003. № 3(21). S. 12–19.
7. Shalahyn D. A. Metodolohicheskye osnovy formirovaniya ekonomicheskoy bezopasnosti predpriyatiya. Vestnyk Belorusskoho natsyonal'nogo tekhnicheskogo unyversyteta. 2009. № 1. S. 98–102.
8. Lohinova N.I. Mistse kadrovoyi bezpeky v ekonomichniy bezpetsi pidpriyemstva. Kommunal'noe khozyaystvo horodov: Nauchno-tekhnicheskyy sbornyk. 2009. № 87. S. 371–376.
9. Chaplyhina Yu.S. Etymolohichnyy analiz katehoriyi «kadrova bezpeka». Upravlinnya rozvytkom. 2011. № 4 (101). S. 102–104.
10. Kalinichenko L.L. Metodolohichnyy pidkhd do upravlinnya personalom pidpriyemstv zaliznychnoho transportu v umovakh reformuvannya haluzi: monohrafiya. Kharkiv: UkrDAZT, 2012. 382 s.
11. Kybanov A.Ya. Upravlenye personalom orhanyzatsyy. M.: YNFRA-M, 2002. 638 s.
12. Kyrychenko O.A., Denysenko M.P., Sidak V.S., Laptyev S.M., Yerokhin S.A., Zakharov O.I., Pryhunov P.Ya. ta in. Problemy upravlinnya ekonomichnoyu bezpekoyu sub"yektiv hospoda- ryuvannya: monohrafiya. K.: IMB Universtyetu ekonomiky ta prava «KROK», 2010. 412 s.
13. Lashchenko O.Yu. Kadrova bezpeka yak pidsystema v systemi ekonomichnoyi bezpeky pidpriyemstva. Problemy systemnoho pidkhdv v ekonomitsi: elektronne naukovе fakhove vydannya. K.: NAU, 2007. Vyp. 4. URL: http://archive.nbuv.gov.ua/e-journals/PSPE/2007-3/Laschenko_307.htm.
14. Lytovchenko O.Yu. Formuvannya kadrovoyi bezpeky pidpriyemstv APK: avtoreferat dys.kand. ekon. nauk., Kyiv, 2010. S. 26.
15. Nazarova H.O. Peredumovy stvorennya systemy kadrovoyi bezpeky pidpriyemstva. Rehional'ni aspekty rozvytku produktyvnykh syl Ukrainy: nauk. zhurn. Ternop. nats. ekon. un-t. 2010. Vyp.15. S. 34–37.
16. Petrov M. I. Ekonomichna bezpeka pidpriyemstva: sutnist', traktuvannya, tochky zoru. Menedzher. 2002. № 1(17). S. 67–71.
17. Podluzhna N. O. Zabezpechennya kadrovoyi bezpeky orhanizatsiyi. Ekonomika promyslovosti. 2010. № 4(52). S. 196–201.
18. Shavaev A.H. Bezopasnost' korporatsyy. Krymynolohicheskye, uholovno-pravovye y orhanyzatsyonnye problemy. M.: Bankovskyy Delovoy Tsentr, 2002. 239 s.

Надійшла 16.04.2015; рецензент: д. е. н. Лук'янова В. В.

UDC 332.322

P. KLIMKO

The University of Economics in Bratislava, Slovakia

THE ECONOMIC RISKS OF THE OLYMPIC GAMES FOR THE HOST CITY

The aim of this paper is to highlight the vulnerabilities of the Olympic Games for the host country. Based on macroeconomics data, such as debt of the host cities, paper is focused on dangerous variation of creating financial crisis in host city. We look into the advantages and disadvantages of the games, compare costs associated with other selected sport events and their impact on infrastructure and employment. It has been found out that the risk of organizational or operational failure is a linear function of the scale and scope of the Games, due to malicious actions or technological failure for example, as well a non-linear function of the complex interdependence of infrastructure and operations. As noted, the Olympics represent a vulnerable and high stress site for the practice of risk and crisis management, because of the reputational concerns of organizers and the IOC, the diagnosed decision-making biases of Olympic governance, and the constrained and prescribed timeline in the lead-up and running of the events. At the same time there is a paradoxical zero-tolerance of potential threats or risks, manifested in the rise of risk management in Olympic organization.

Keywords: vulnerabilities, Olympic Games, crisis.

П. КЛІМКО

Університет економіки у Братиславі, Словаччина

ЕКОНОМІЧНІ РИЗИКИ МІСТ ПРОВЕДЕННЯ ОЛІМПІЙСЬКИХ ІГОР

Метою статті є визначення впливу олімпійських ігор на економіку держави їх проведення. На основі різних макроекономічних показників окреслено можливі небезпечні варіації фінансової кризи міста-господаря олімпіади. Розглянуто переваги та недоліки проведення олімпійських ігор, виконано порівняння витрат на організацію олімпіади та інших спортивних змагань. Досліджено вплив проведення окремих спортивних заходів на інфраструктуру та зайнятість регіону.

Ключові слова: вплив, олімпійські ігри, криза.

Introduction. The Olympic Games represent a special case for exploring vulnerabilities that can lead to the sort of mega-crises defined at the outset of this volume. As the world's largest sporting event, with the five Olympic rings the most recognized symbol in the world – exceeding even mega-brands such as McDonalds' or Coca-Cola, this mega-event offers a range of lessons for risk and crisis management in circumstances when the stakes are high [11].

The modern Olympics and Paralympics involve a complex and diverse set of governing arrangements: consisting of state and non-state organizations with international, national or metropolitan jurisdictions. Aside from the danger that different sorts of crises might develop as a consequence of direct attacks, natural disasters or operational failures during staging of the events, the Olympics also impose a long-term strain on decision-making processes through the bidding, preparation, operation and legacy stages. While the Olympics fits the description of all mega-events, it exhibits specific characteristics that entail unique risks and vulnerabilities for decision-makers.